Redacţiunea Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care ¶i
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 189. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 27 Augustŭ (8 Septemvre). 1891.

Braşovŭ, 26 Augustŭ v.

Intêlnirea monarchilorŭ Austro-Ungariei şi Germaniei în Schwarzenau este de astădată viu comentată de foile germane. Tóte se unescŭ în constatarea, că acéstă întêlnire are de astădată o importanţă deosebită, deórece situaţiunea generală s'a schimbatŭ, de când cu apropierea între Francia şi Rusia.

Pe câtŭ timpŭ Francia a fostŭ isolată, puterile centrale aliate puteau sĕ fiă liniştite că nu se va turbura pacea. Astăḑĭ acéstă linisce a dispărutŭ şi organele de frunte ale împĕrăţiilorŭ aliate se unescŭ în părerea, că dela înfrăţirea din Kronstadt încóce lucrurile au luatŭ o altă direcţiune. Situaţiunea a devenitŭ fórte seriósă, mai alesŭ după ce Rusia nu se astêmpĕră, şi dă de lucru acum diplomaţiei europene, scormonindŭ mai multe cestiunĭ în politica orientală, între carĭ cestiunea Dardanelelorŭ ocupă loculŭ întâiu.

Lucru firescŭ, că în astfelŭ de împrejurărĭ cancelarulŭ germanŭ Caprivi şi cu ministrulŭ de externe austro-ungarŭ Kalnoky, carĭ au acompaniatŭ pe monarchii lorŭ la manevrele din Austria, nu se vorŭ puté mărgini în consultările lorŭ numai la constatarea legăturilorŭ strînse dintre statele aliate, ci se vorŭ vedé constrînşĭ a lua posiţiune faţă cu noua stare de lucrurĭ şi faţă cu demersurile ameninţătóre ale diplomaţiei rusescĭ în Orientŭ.

E mai multŭ ca probabilŭ, că concesiunea, ce a făcut'o Turcia guvernului rusescŭ în ce privesce libera trecere prin Dardanele a corăbiilorŭ rusescĭ, carĭ, sub drapelulŭ comercialŭ, transpórtă robĭ şi recruţĭ între Odesa şi Vladivostok, este a se considera ca o întorsătură a politicei turcescĭ spre Rusia şi prin urmare ca o faptă, prin care Sultanulŭ voesce sĕ se emancipeze de sub influinţa esclusivă a Angliei şi a triplei alianţe.

Fórte multŭ contribue la sprijinirea acestei părerĭ şi neaşteptata schimbare a ministeriului turcescŭ. Circulă o mulţime de versiunĭ despre causa, care a pricinuitŭ căderea ministeriului Kiamil-paşa, se vorbesce chiar de descoperirea unei conjuraţiunĭ în potriva Sultanului. In realitate însĕ se pare că causele schimbărei ministeriale suntŭ de natură politică. Ḑiarulŭ parisianŭ „La France" crede, că Kiamil a căḑutŭ, fiind-că a gravitatŭ prea multŭ spre Anglia şi Germania, pe când Sultanulŭ vrea sĕ rĕmână neutralŭ. Acéstă hotărîre a Sultanului o atribue foile francese influinţei diplomaţiei francese şi rusescĭ, esprimându-şĭ totdeodată speranţa, că procederea solidară franceso-ruséscă va dobêndi în viitorŭ resultate încă şi mai favorabile.

Câtŭ de multŭ au crescutŭ speranţele francese se póte vedé şi din raportulŭ specialŭ asupra bugetului oficiului de esterne, ce l'a împărţitŭ deputatulŭ Pichou ḑilele aceste între membrii camerei francese. In acestŭ raportŭ, constatându-se schimbarea posiţiunei internaţionale a Franciei, se ḑice între altele: „Noi Francesii nu avemŭ sĕ ne mai tememŭ de nimenĭ, şi prin prudenţa nóstră ne-amŭ căştigatŭ amicĭ, carĭ facŭ ca încrederea nóstra în dreptatea revendicătóre sĕ fiă neclătită". Din cuvintele acestea transpiră prea tare idea de revanşă, decâtŭ ca sĕ nu producă unŭ resensŭ adêncŭ în Germania.

Cu unŭ cuvêntŭ, după tóte cele petrecute în timpulŭ din urmă, primii miniştri ai Austro-Ungariei şi Germaniei au avutŭ destulŭ materialŭ pentru a se sfătui asupra modului cum se întimpine noua campaniă diplomaticăruso-francesă în Orientŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 26 Augustŭ (7 Sept).

— Ideia unui **congresŭ alŭ studenţilorŭ latinĭ**, propusă din Bucurescĭ, a fostŭ primită cu celŭ mai mare entusiasmŭ de studenţii Italienĭ. „Il Diritto" din Roma inseréză scirea acestui congresŭ cu următórele cuvinte: „*Infrăţirea latină*: „Liga culturală a Românilorŭ" a adresatŭ din Bucurescĭ, în 23 Iulie, o scrisóre patriotică profesorului *B. E. Maineri* propunêndŭ ideia unui congresŭ alŭ studenţilorŭ latinĭ, pentru ca sĕ se cunóscă reciprocŭ şi sĕ accentueze astfelŭ solidaritatea şi înfrăţirea naţiunilorŭ surorĭ ale gintei latine. Asemenea congresŭ e uşorŭ de înţelesŭ că trebue sĕ se ţină la Roma, urbea-mumă a lumei latine. Ideia e cea mai bună şi dorimŭ ca ea sĕ fiă efectuită maturŭ şi practicŭ. Tinerimea română mulţămesce tinerimei universitare italiene pentru viulŭ interesŭ pe care dênsa îlŭ arată causei uniunei tuturorŭ Românilorŭ". — Idea unui congresŭ a fostŭ până acum primită cu multŭ entasiasmŭ şi de asociaţiunile din Neapol, Padua, Roma etc.

— „Agenţia română" publică următorulŭ comunicatŭ. Unele foi din Bucurescĭ anunţă, că regele *Carolŭ* va visita pe regele *Italiei*. Deórece regele României calcă pe pămêntulŭ italianŭ şi fiindcă ambii monarchĭ se află în apropiere unulŭ de altulŭ, e probabilŭ, că ambii suveranĭ se vorŭ întêlni, totuşĭ acéstă întêlnire, care e numai din întêmplare, şi nu e plănuită, n'are nicĭ *caracterŭ politicŭ*, nicĭ *oficialŭ*.

— Ḑiarulŭ „Pesti Naplo" organulŭ oposiţiei moderate, publică unŭ articulŭ intitulatŭ „**Ce voescŭ soldaţii?**" în care reproşéză armatei, că ea în continuu pune faţă în faţă veleităţile naţionale centrifugale cu nisuinţele îndreptăţite ale naţionalităţii maghiare ce isvorescŭ directŭ din articolulŭ 12 din anulŭ 1867. „Ei au întrodusŭ — ḑice fóia apponyistă — serviciulŭ militarŭ obligatŭ şi glótele. Ei au făcutŭ, şi au instruitŭ pe fiă-care cetăţénŭ ca soldatŭ. In tóte regiunile vieţii de statŭ, în tóte ramurile lucrărilorŭ civile, în fiă-ce tic-tac alŭ oraşelorŭ, sĕvêrşescŭ lucrările cetăţenescĭ, soldaţi eşiţĭ din serviciu: şi cercurile militare se pórtă şi acum aşa, ca şi când amŭ trăi în timpurile când domnia militarismulŭ, când despărţia pe soldaţĭ de cetăţenĭ o mare prăpastiă, şi când viéţa militară se petrecea numai în casarmă, şi când tata puté fi ucisŭ de fiiu şi viceversa, décă unulŭ dintre ei era soldatŭ, ér celălaltŭ cetăţénŭ. Ce voescŭ aşa-déră soldaţii aceştia, carĭ sub împrejurările actuale, în care fiă-care cetăţénŭ e soldatŭ, se pórtă astfeliu, că turbură armonia dintre armată şi cetăţenĭ... Nu sîmtŭ ei, nu sciu ei, că fără sprijinulŭ naţionalităţii maghiare nu suntŭ în stare nicĭ măcarŭ unŭ deceniu sĕ represinte acea auctoritate militară, pe care o representă?" Sĕ vede tréba, că spectrulŭ negru-galbenŭ le turbură multŭ visurile „patrioticilorŭ" dela „P.-Naplo"!

— Ḑiarele rusescĭ nu tragŭ la îndoiélă că la **Schwarzenau** se vorŭ face şi *manevre diplomatice*, dér ele suntŭ de părere, că vorŭ puté privi cu linisce resultatulŭ acestora. Pentru ca sĕ paraliseze *apropierea ruso-francesă*, alianţa triplă trebue sĕ aibă o procedere activă, ceea ce însĕ nu se vede. Numai póte conta la aceea, ca sĕ se câştige aliaţĭ noi, fiindcă festivităţile dela Kronstadt au schimbatŭ situatiunea politică.

— Cu privire la **aniversarea luptei dela Sedan,** scrie ḑiarulŭ „Vossische Zeitung": „Cu mulţumire către armată şi către conducĕtorulŭ ei, cu satisfacţiune despre restaurarea corónei imperiale ne aducemŭ aminte astăḑĭ de acele fapte marĭ, carĭ suntŭ însemnate în istoriă cu litere de aurŭ şi cu neclătită resoluţiune, orĭ ce ar fi în viitorŭ, vomŭ spĕra succesele dobêndite în timpulŭ acela măreţŭ. Ḑiarulŭ „Hamburger Nachrichten" ḑice, că *Furor teutonicus*, care a contribuitŭ atâtŭ de multŭ la învingerile asupra Franciei, ar trebui sĕ lipséscă cu totulŭ într'unŭ rĕsboiu, care s'ar face pentru apărarea intereselorŭ austriace orĭ englese, şi prin acésta ar dispăré unŭ factorŭ esenţialŭ alŭ victoriei.

— Cu privire la călĕtoria împĕratu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(6)

PILLONE.

Novelă, de **G. Bergsoë**, tradusă de **Ucu Paolo**.

Turminoff îşĭ turnà din nou vinŭ în păharŭ, ciocnì cu mine şi ḑise:

— „In sănĕtatea lui Pillone!"

Ceea ce mĕ uimì mai multŭ cu întêmplarea acésta aventuriósă, nu era presenţa de spiritŭ şi îndrăsnéla lui Pillone — căcĭ despre acésta sciamŭ o mulţime de esemple — ci mai multŭ modulŭ, cum putea sĕ scape de nenumĕraţii sĕi urmăritorĭ. Spre partea de josŭ galeria se finea într'o margine stâncósă, din care causă m'a insărcinatŭ Pilllone sĕ-i aruncŭ căciula acolo, fiindcă elŭ şcia, ca acolo nu-i nicĭ o eşire, decâtŭ marea sgomotósă.

„In partea de deasupra se termina galeria printr'o eşire către „villa mortta", şi de bună sémă, că de aci se coborì patrula de gendarmĭ. Va sĕ ḑică nu era nicĭ o eşire, şi elŭ trebuia sĕ se ascundă în adêncimile galeriilorŭ de sub stâncĭ. Cá de ce m'a trimesŭ elŭ tocmai în ambitulŭ acela, pe când celelalte erau mai spaţióse, — acésta rĕmase pentru mine unŭ secretŭ, care îmĭ stârnî cu atâtŭ mai multŭ curiositatea, fiindcă chiar gazda mea, Nicola, mĕ asigura, că dintre tóte galeriile numai una, şi aceea astupată, duce la fântâna din vilă, pe care ploile cele dese de multŭ o umplură cu apă. M'am convinsŭ în persónă despre corectitatea indicaţiunilorŭ sale, dér nu i-am spusŭ nicĭ lui, nicĭ altuia despre întêlnirea mea cu Pillone, fiindcă o presimţire îmĭ spunea, că lucrulŭ pe elŭ îlŭ va mâhnì fórte tare. Insĕ de câte-orĭ mĕ gândeamŭ la aventura acésta mĕ întrebamŭ: cum a pututŭ sĕ iasă afară?

„Incă unŭ lucru era posibilŭ. Putea sĕ fi eşitŭ totŭ pe acelaşĭ drumŭ, pe care venise, şi pentru ca sĕ fiu pe deplinŭ încredinţatŭ despre acésta, după ce se liniştì marea, închiriai o barcă şi plecai către stânca numită: „Degetulŭ regelui mărilorŭ". Era o stânca de lavă, căreia valurile mărei îi deteră o formă originală, încâtŭ sĕmĕna cu nisce degete. Mĕ suìi pe dênsa şi de aicĭ mersei pe o potecă îngustă până la deschiḑĕtura din stâncĭ, unde şeḑusemŭ şi lucrasemŭ mai înainte.

„Până aicĭ am pututŭ sĕ ajungŭ, mai departe nu; într'adevĕrŭ, că peste stâncile acestea putea sĕ se caţere unŭ bunŭ gimnasticŭ, dér cu mare greutate, şi mie nu-mĭ rĕmase sĕ credŭ alt-ceva, decâtŭ, că Pillone s'ar fi ascunsŭ într'o galeriă, în care nu-lŭ putea găsi nimenea.

„Părerea acésta, pe care o împărtăşiau toţĭ locuitorii din Cocumella, ne îngrijì şi ne neliniştì pe toţĭ. Nicola se înarmà dimpreună cu ómenii sĕi cu nisce flinte lungĭ, pe carĭ le căpĕtase dela magistratulŭ din Sorrento şi câteva nopţĭ dearêndulŭ stătură de strajă şi suflară în trâmbiţe aşa, încâtŭ toţĭ cânii din împrejurime începură sĕ latre. Ne arătându-se Pillone se liniştiră éră̆şĭ, ér după optŭ ḑile erau pe deplinŭ convinşĭ, că elŭ a fostŭ sdrobitŭ de stâncĭ, aflândŭ căciula roşiă, pe care o deteră magistratului, care o espuse în publicŭ, ca pe unŭ trofeu de învingere. Numai eu stamŭ mai multŭ ca toţĭ, deşi într'adevĕrŭ nu sciamŭ nicĭ eu nimicŭ.

„Intr'o după prânḑă mĕ dusei iérăşĭ în boltitura pustiă a stâncilorŭ, pentru ca sĕ schiţezŭ unŭ aquarelŭ alŭ unei galerii, care era fórte interesantă. Partea dosnică o forma unŭ sanctuarŭ, carĭ suntŭ aşa de obicĭnuite în sudŭ, şi care aicĭ representa o icónă a sfântului Antonie, care primesce binecuvêntarea dela Mântuitorulŭ, care şedea în braţele Madonei. Icóna acésta, care e fórte venerată în părţile acestea şi în fiă-care Duminecă e împodobită cu florĭ şi cu coróne, era zugrăvită pe o tablă de lemnŭ, care ajungea până josŭ, şi care era băgată într'o ramă, care sĕmĕna cu o uşă, şi era legată în sêrmă, pentru ca sĕ fie ferită de orĭ-ce stricăciune.

„Abia îmĭ pusesemŭ colorile în ordine, când observai o bróscă mare şi urîtă, de carĭ se aflau în ambiturile întunecóse ale vilei. Ea tocmai se têra sub icóna sfântă şi sĕ apropia ocăcăindŭ spre mine. Eu amŭ o antipatiă înăscută în mine faţă de asemenea lighióne, şi fără sĕ vréu, îmĭ trăsei scaunulŭ mai departe, ca sĕ-i facŭ locŭ sĕ trécă. Câteva minute mai târḑiu vĕḑui o a doua bróscă

lui Vilhelm la Scwarzenau, dice *Novoie Vremia*, că acéstă călĕtoriă cu greu va da ocasiunea pentru vorbirĭ sensaţionale la masă; momentulŭ pentru sdrângănirĭ de săbii e cu totulŭ nefavorabilŭ şi tóte statele suntŭ destulŭ de ocupate la ele acasă. Cu privire la scirile foilorŭ din străinătate, ca Rusia pregătesce unŭ protestŭ pentru vătămarea articolului 25 din *tratatulŭ de Berlinŭ*, dice *Novosti*, că faţă de hotărîrea firmă a guvernului rusescŭ, ca sĕ se obţină dela orĭ ce amestecŭ în *cestiunea balcană*, nu póte fi vorba despre unŭ protestŭ oficialŭ.

Diarulŭ „Kreuzzeitung", dice că acéstă călĕtoriă dovedesce importanţa alianţei triple, a cărei prosperare plină de putere arată intenţiunĭ pacĭnice. Diarulŭ „Vossische Zeitung", dice că décă alianţa triplă până acum s'a doveditŭ ca o garanţiă a păcei, puterea ei se baséză pe consciinţa convingĕtóre, că ea întrece din punctŭ de vedere militarŭ, pe adversarii sĕi, ea speră, că privelíscea înfrăţirii puternice a Germaniei, Austro-Ungariei şi Italiei va înăbuşi spiritulŭ de întreprindere alŭ Ruşilorŭ şi Francesilorŭ.

—Diarulŭ italianŭ „Fanfulla" anunţă sub reservă, că **Francia** în timpulŭ din urmă a făcutŭ paşĭ, ca sĕ afle, că óre la viitorulŭ canclavŭ, va fi posilă alegerea unui cordinalŭ din strĕinătate, nu *Lavigerie* dér *Laugeneux*, deórece acesta e mai dibaciu şi mai liniştitŭ. Dér se convinse că alegerea unui cardinalŭ din strĕinătate e imposibilă, fiindcă devisa maiorităţilorŭ sună: Papă italianŭ. Conclavŭ italianŭ! Diarulŭ „Osservatore Romano" vorbindŭ despre posibilitatea unei călĕtorii a *papei* din *Roma*, dice: „Tóte puterile, chiar şi cele necatolice, ar fi vesele sĕ-i ofere papei ospitalitate. Rĕmânerea papei în Roma numai atuncĭ va fi posibilă când se va face o împăcare cu Italia".

— Din Constantinopolŭ se telgrafézĕ, că în urma unei crise ministeriale ivite de curêndŭ **noulŭ cabinetŭ** s'a formatŭ astfelŭ: *Dsevad Paşa* guvernorulŭ Cretei fù numitŭ ca mare vizirŭ alŭ imperiului, *Halil Rifat* Paşa ministru de interne, *Riza Paşa*, ministru de rĕsboiu; *Zuhdi Paşa*, de instrucţiune publică; *Djalledin Paşa* la lucrările publice şi *Ghalib Paşa* la bunurile bisericescĭ. Miniştrii de esterne de finanţe şi de marină şi-au menţinutŭ portofoliulŭ de până acuma. Portofoliulŭ justiţiei e încredinţatŭ provisorŭ lui Riza Paşa. Acéstă schimbare ministerială e privită atâtŭ în Berlin câtŭ şi în Londra ca o abatere spre Rusia. Diarulŭ „Morning Post", dice că demisiunea lui Kiamil, amiculŭ credinciosŭ alŭ alianţei englese, dovedesce fără îndoiélă o activitate ascunsă a politicei turcescĭ, alŭ cărei resultatŭ se aştéptă în curêndŭ.

Diarulŭ „Times" află din Şangai că nisce turburărĭ s'au întêmplatŭ la **Stchang**; misiunile străine au fostŭ distruse, nu a fostŭ nicĭ unŭ asasinatŭ. Acelaşĭ diarŭ află de asemenea din Parisŭ, că Rusia a cumpĕratŭ câtŭ a putătŭ mai multe obligaţiunĭ de ale canalului Suez, spre a'şĭ asigura o influenţă în decisiunile companiei canalului şi de a procura elementului francesŭ preponderanţa la unŭ momentŭ oportunŭ.

SCIRILE DILEI.

— 26 Augustŭ. (7 Sept.)

In contra tarifului pe zone. Deputatulŭ Walter din Bavaria, în darea de sémă către alegĕtorii sei din cerculŭ Ambergului, se pronunţă în cestiunea întroducerei tarifului pe zone astfelŭ: „Décă ar fi după mine, la noi nicĭ-odată nu se va întroduce tarifulŭ pe zone. Noi suntemŭ unŭ poporŭ, care şede acasă; noi nu suntemŭ şi nicĭ nu voimŭ sĕ fimŭ ţiganĭ, carĭ umblă cu cortulŭ dintr'unŭ locŭ într'altulŭ. De aceea nu este în interesulŭ nostru, ca printr'unŭ preţŭ de batjocură alŭ tarifului pe zone sĕ înşelămŭ pe ómenĭ dela vatra lorŭ şi sĕ-i obicĭnuimŭ la o viéţă nomadă, care numai domnilorŭ din Ungaria le póte plăcé. Cei ce pentru plăcerea lorŭ propriă orĭ pentru afacerĭ de negoţŭ vréu sĕ călĕtoréscă, aceia călĕtorésca pe spesele proprii, ér nu pe spesele publicului şi ale poporului, care nu umblă cu trenulŭ. Tarifulŭ pe zone nu este unŭ mijlocŭ, care sĕ întărésca puterea morală a poporului". Fóia locală din Amberg asigură, că pentru acéstă vorbire a sa, Walter a fostŭ viu aplaudatŭ.

* * *

La conservatorulŭ de musică din parisŭ a plecatŭ dilele acestea tînĕra profesóră din Ploescĭ, d-ra *Paraschiva Georgescu*, despre care ni-se scrie, că posede frumosŭ talentŭ musicalŭ şi promite a deveni una dintre artistele nóstre superióre. 'I dorimŭ succese.

* * *

Alumneulŭ românŭ gr. or. din Timişóra. Din raportulŭ comitetului acestui alumneu aflămŭ, că în anulŭ scolasticŭ trecutŭ au fostŭ primiţĭ în alumneu cu cortelŭ, viptŭ şi spălatŭ 10 tinerĭ românĭ gr. or., pentru a cărorŭ susţinere s'au spesatŭ 1513 fl. 4 cr. Dintre alumniştĭ, 8 au cercetatŭ şcólele gimnasiale, ér 2 cele comerciale. Capitalulŭ alumneului s'a sporitŭ în acestŭ anŭ cu 1265 fl. 90 cr. Averea totală constă din: 7407 fl. 85 cr. în banĭ gata; 800 fl. în hârtii de valóre şi 717 fl. în pretensiunĭ private şi taxe restante. La olaltă 8.924 fl. 85 cr. Capitalulŭ în banĭ gata şi hârtii de valóre aducŭ unŭ venitŭ curatŭ de 429 fl. 35 cr. la anŭ. Pentru anulŭ şcolast. curentŭ au fostŭ primiţĭ în alumneu 12 tinerĭ, pentru a cărorŭ întreţinere s'au votatŭ pe cele 10 lunĭ de studiu câte 13 fl. 50 cr. Totalŭ 1620 fl. plus 20 fl. spese de administrare. Acésta sumă este a se acoperì prin 1000 fl. ajutorŭ dela Consistorulŭ din Aradŭ şi 640 fl. taxe dela membri şi colecte.

* * *

Sinodulŭ eparchialŭ gr. or. sĕrbescŭ alŭ diecesei *Bacica* s'a întrunitŭ la 20 Augustŭ v. c. în Neoplanta sub presidiulŭ patriarchului Georgie Brancovicĭ. Din raportulŭ ce-lŭ aduce „Branik" aflămŭ, că numĕrulŭ Sĕrbilorŭ ortodoxĭ ai acestei diecese s'au sporitŭ în 20 de anĭ (dela 1870 încóce) cu 10,000 de suflete. De asemenea sau sporitŭ însemnatŭ şi şcólele confesiunĭ.

* * *

Diarŭ nou. La Beregseu, în comitatulŭ Timişórei a apărutŭ „*Săteanulŭ*, fóiă pentru trebuinţele nóstre" sub redacţiunea d-lui *Em. Andreescu*, învĕţătorŭ, care a redactatŭ şi „Junimea română", încetată din lipsa de spriginire. „Săteanulŭ" apare în fiă-care sĕptĕmână odată, Dumineca.

* * *

Ciuma în China. O scrisóre trimisă din Mong-Ise unuĭ jurnalŭ francesŭ aduce scirea, că ciuma a apărutŭ în acelŭ districtŭ alŭ Chinei. Epidemia, slabă la începutŭ în sesonulŭ ploilorŭ, se rĕspândesce acumŭ, din causa marilorŭ căldurĭ, cu o iuţélă îngrozitóre. La Mong-Ise morŭ acum câte 200 de ómenĭ pe fiă-care di. Bóla se manifestéză prin frigurĭ violente urmate de o erupţiune de bube peste totŭ corpulŭ. Nicĭ unulŭ din ceĭ atinşĭ de ciumă nu mai scapă cu viéţă. In scrisórea amintită se esprimă dorinţa, ca se vină în China medicĭ europenĭ pentru a combate şi a studia grósnica bólă.

* * *

Concertŭ. Cântăreţulŭ de operă Iuliu *Schmidt*, va da unŭ concertŭ, cu concursulŭ pianistului Edmund *Grünsteidl*, Marţĭ în 8 Septemvrie n. c. în sala cea mare a otelului „Centralŭ Nr. 1". Preţulŭ locurilorŭ: cercle 1 fl. 50 cr. stalŭ 1 fl. — loculŭ din urmă şi galeriă 60 cr. Bilete se potŭ căpĕta la librăria H. Zeidner.

Grecii şi respunsulŭ Magharilorŭ la Memorandulŭ bucuresceanŭ.

Sub titlulŭ „Libertate pentru toţĭ" étă ce publică „Naţionalulŭ", diarŭ oficiosŭ din Atena:

„Cu mâhnire observŭ, că unele foi ateniene au declaratŭ de mai deună-di o adevĕrată cruciadă împotriva Rumânilorŭ. Socotescŭ că e nevrednicŭ de noi şi înjositorŭ, ca sĕ stămŭ la luptă cu cei carĭ ne înjură pentru consideraţiunĭ de speculă, sĕ urmărimŭ prin asemenea mijlóce rĕsbunarea asupra unorŭ neînfrênate şi flecare limbĭ ale unorŭ capete aprinse din Bucurescĭ (?). „Acropolis" comentândŭ erĭ memorandulŭ studenţilorŭ pestanĭ, care protestéză în contra pretensiunilorŭ românescĭ asupra Transilvaniei, arată o plăcere nemărginită şi o rĕutate peste mĕsură de mare, până-ce trage şi o conclusiune puţinŭ conformă cu drepturile Românilorŭ.

O asemenea atitudine fiind păgubitóre intereselorŭ grecescĭ, de óre-ce esistă patimĭ, ce cu o laudabilă răbdare unii încércă a le potolì, şi numai puţinŭ dăunătóre apropierii Românilorŭ cu Grecii, care în genere e simţită fórte necesară, dovedesce în acelaşĭ timpŭ nu numai o superficialitate, ci şi o evidentă réutate sufletéscă.

Nimenĭ nu póte tăgăduì, că sub jugulŭ străinŭ gemŭ douĕ milióne şi jumĕtate de Românĭ, carĭ cu dragoste îşĭ aţîntescŭ privirea spre libertate. De asemenea sunt cunoscute grozăviile Ungurilorŭ şi suferinţele supuşilorŭ lorŭ. Demulteorĭ foile europene au avut prilegiulŭ ca sĕ se ocupe cu aceste. Cretenii, pentru carĭ, — de altfelŭ cu dreptŭ, — ne sbatemŭ şi ne rupemŭ vestmintele invocând protecţiunea şi mijlocirea Europei, se bucură relativŭ de óre-carĭ libertăţĭ; pe câtŭ timpŭ nefericiţilorŭ Românĭ din Ungaria nu li se recunósce nicĭ avantagii, nicĭ drepturĭ, pentrucă Maghiarii în tendenţa lorŭ de maghiarisare nu respectésă nimicŭ. Iĭ obligă se înveţe limba ungurescă, le închidŭ şcólele şi bisericile cu forţa, punŭ mâna ilegalŭ pe averile lorŭ, şi vai de celŭ care îşĭ ridică capulŭ: îndată e declaratŭ de tradatorŭ séu revoluţionarŭ, averea sa e confişcată şi putrezesce condamnatŭ în temniţă.

Câţĭ martirĭ de felulŭ acesta potŭ sĕ numere Românii.

Pentru ce darŭ, considerândŭ de sacră lupta pentru liberarea fraţilorŭ nostri, sĕ refusămŭ altora astfelŭ de dreptŭ? Pentru ce acéstă nedreptate? Nu e ruşinosŭ ca noi, carĭ am luptatŭ pentru libertate, noi, carĭ fecemŭ abusŭ de numele „Maraton" şi „Salamina", noi, carĭ amŭ încercatŭ jugulŭ greu alŭ robiei, în locŭ de a întinde mână de ajutorŭ Românilorŭ, după cumŭ dênşii ne-au întinsŭ în timpulŭ luptei pentru neatârnarea nóstră, nu e ruşine a ne bucura pentru sclavia a douĕ şi jumĕtate milióne de conaţionalĭ şi coreligionarĭ ai nostri?

Poporulŭ, care îşĭ iubesce libertatea, e datorŭ se dorésca libertatea tuturorŭ.

Decĭ, domnilorŭ dela „Acropolis", libertatea pentru toţĭ, libertatea egală; nicĭ tiranĭ, nicĭ tiranisaţĭ. *Ph. Ch. D.*

Memoriulŭ studenţilorŭ Românĭ şi studenţii Italienĭ.

Cetimŭ în diarele din Bucurescĭ:

Preşedintele cercului academicŭ alŭ studenţilorŭ universitarĭ din Milano, d.

şi mai mare, têrêndu-se pe sub icóna sfântă, şi curêndŭ după aceea veniră trei, tóte totŭ din loculŭ acela, — se părea, că e unŭ magazinŭ complectŭ de brósce. Năcăjitŭ le dădui cu bastonulŭ la o parte, dér érăşĭ apărù de sub icóna sfântă o familiă întrégă de brósce. In multe locurĭ ale galeriei desemnasemŭ, fără ca sĕ dau peste astfelŭ de animale — de ce apăreau tocmai în unulŭ şi acelaşĭ punctŭ atâtea?

„Mĕ ridicai, mĕ apropiai de icóna cea sfântă şi mĕ uitai sub ea: aicĭ era o largă crepătură între pământŭ şi laturea inferióră a ramei, mai departe nimicŭ. Totuşĭ mĕ frapà o împrejurare. Pământulŭ dinaintea icónei era cu multŭ mai umedŭ, decâtŭ în orĭ ce locŭ, şi în pământulŭ acesta móle se afla întipărită urma unui piciorŭ omenescŭ desculţŭ aşa de aprópe de ramă, încâtŭ acela a trebuitŭ sĕ trécă pe sub icónă pentru ca sĕ pună piciorulŭ acolo.

„Acestŭ lucru mĕ puse pe gândurĭ. Trebue că se afla în dosulŭ icónei unŭ spaţiu golŭ, de unde puteau sĕ iésă bróscele. Scuturaiu atâtŭ zăbrelele de ferŭ, câtŭ şi rama, dér nu se mişcară nicĭ una, nicĭ alta. Observaiu mai de aprópe mâna Mântuitorului şi icóna sfântului. Mâna mi-se părea prea mare şi puţinŭ cam încovoiétă. Băgaiu mâna printre zăbrele şi apucaiu mâna Mântuitorului; când colo, tótă icóna se dete la o parte, ca şi când ar fi fostŭ o aripă de uşă.

„Acum aflasem secretulŭ lui Pillone. Inaintea mea se afla unŭ gangŭ scurtŭ şi întunecosŭ, din care de bună sémă eşiau bróscele şi în fundulŭ aceluia observaiu nisce trepte acoperite cu noroiu verde. Unŭ aerŭ înăbuşitŭ îmĭ venì în faţă şi făcêndŭ câţiva paşĭ mai departe, mĕ convinseiu, că treptele acestea ducŭ în formă de vêrtejŭ până la vila mórtă, care zăcea tocmai de-asupra capului meu.

„Nu aflaiu de cuviinţă sĕ pĕtrundŭ mai departe într'o vreme, în care loculŭ era fórte cercetatŭ. Mĕ mulţămii sĕ sciu, că în ce modŭ se deschide uşa icónei pe dinlăuntru, şi după ce m'am convinsŭ, că se póte deschide fără multă greutate, o închiseiu érăşĭ şi apoi m'am pusŭ sĕ desemnezŭ.

„Findŭ într'o mare agitare, nu puteam sĕ lucru. Sĕ pĕtrundŭ în vila misteriósă, ca sĕ descoperŭ secretulŭ lui Pillone, séu sĕ mĕ mulţămescŭ cu aceea, ce am descoperitŭ deja? Aceste întrebărĭ mi-se încrucişau ca doi curenţĭ puternicĭ în creerii mei şi fără sĕ vréu mĕ făcură sĕ întrepindŭ o călĕtoriă neliniştită de-alungulŭ ţĕrmurilorŭ, aruncândŭ necontenitŭ privirile asupra vilei mórte. In fine starea acésta îmĭ părea nesuferită şi într'o nerăbdare nervósă o luaiu pe drumulŭ mare, sĕ mĕ întorcŭ acasă la Cocumella.

Deodată rĕsunară îndĕrĕtulŭ meu nisce clopote vesele şi în curêndŭ trecŭ pe lângă mine o trăsură grea. Bagagiulŭ era băgatŭ într'unŭ giamantanŭ de dame, care după moda italiană era legatŭ cu lanţurĭ în dosulŭ trăsurei. Nu numai că trăsura era închisă — o împrejurare neobicĭnuită prin ţinuturile neapolitane — ci şi ferestrile erau închise într'unŭ modŭ hermeticŭ, cu perdele şi cârpe, aşa încâtŭ era imposibilŭ sĕ vedĭ cine şéde înlăuntru. Ceva misteriosŭ încunjura trăsura acésta fără ca sĕ-mĭ potŭ da sémă, şi curiositatea mea crescù şi mai tare, când vĕduiu, că trăşura apucă pe drumulŭ către Cocumella, fiindŭ-că de când eram acolo, nu venise nicĭ unŭ óspe.

„In fine ajungêndŭ acasă, îmĭ anunţă Nicolo, cu o faţă veselă, că a căpătatŭ unŭ óspe. Dicea, că e o damă, după tótă probabilitatea, fórte bogată, care din causa sănĕtăţii sale cercetéză băile din Sorrent. Ea închiriase odăile de de-asupra mea şi fiindŭ obosită de călĕtoriă, se retrase în ele. Ea vorbise franţuzesce; dér că e tînĕră orĭ bĕtrână, frumósă orĭ urîtă, despre acésta cinstitulŭ Nicolo nu-mĭ putea da nicĭ o lămurire, pentru-că ea era cu unŭ voalŭ negru pe obrazŭ.

„In diminéţa următóre cercaiu înzădarŭ sĕ vĕdu dama cea misteriósă.

„Ea nu eşi delocŭ afară din casă, ci stete cu uşile şi ferestrile închise. Mĕ mângăiaĭ cu sgeranţa, că ne va onora cu presenţa ei la masă. Speranţă zădarnică! Nimenĭ altulŭ nu venì, decâtŭ grosulŭ neapolitanŭ, care necontenitŭ spunea, că în Neapole e colera, Englezulŭ ţĕpănŭ,

Dino Rondani, primindŭ rěspunsulŭ studenţilorŭ maghiarĭ la memoriulŭ românescŭ pe care l'a cetitŭ, *„dar nu ne-a convinsŭ câtuşĭ de puţinŭ“*, a cerutŭ studenţilorŭ românĭ memoriulŭ lorŭ, despre a căruĭ primire rěspunde în următórele cuvinte călduróse:

Milano, în 23 Augustŭ 1891.

Prea iubiţĭ fraţĭ românĭ!

Amŭ primitŭ abia erĭ — după reîntórcerea mea din Germania — prea iubita vóstră scrisóre şi memoriulŭ vostru, pe care l'amŭ cetitŭ îndată cu mare interesŭ (avidamente). Simpatiile nóstre nu potŭ se fiă decâtŭ cu voi, carĭ luptaţĭ pentru emanciparea unuĭ poporŭ, a cărui origine, tradiţiune şi mai alesŭ ale cărui sentimente pentru democraţiă suntŭ titlurĭ sigure de victoriă.

Voi trebue sě sciţĭ, că în Italia junimea celorŭ 23 de universitățĭ ale nóstra (cu 17,000 de studenţĭ peste totŭ) se împartŭ net în două partide: de o parte suntŭ — şi suntŭ mulţĭ — tinerĭ, carĭ se împacă cu presentulŭ şi nu agită ideale politice şi sociale; de cealaltă parte stă o minoritate, care e organisată în grupurĭ în tóte scólele, care agită în politică republica, ér pe câmpulŭ economicŭ emanciparea proletariatului.

Şi décă tótă tinerimea italiană simpatiséză pentru causa vóstră, apoi minoritatea acésta are la inima ei chiar causa vóstră, fiind-că dênsa îşĭ aduce aminte, că Mazzini voia o Italiă liberă şi unită nu pentru ca sě fiă un Statŭ mare în lume, ci pentru ca elŭ sě dee unŭ elementŭ de civilisaţiune şi sě ajute astfelŭ popórele tinere în calea revindecaţiunilorŭ lorŭ unitare şi liberale.

Generosulŭ vostru apelŭ, care a însoţitŭ scrisórea vóstră îlŭ voiu transmite Associaţiunilorŭ universitare şi camaradilorŭ noştri celorŭ mai distinşĭ şi culţĭ.

Stau sě traducŭ scrisórea associaţiunei universitare din Neapolŭ, publicată în „Lupta“ pentru ca s'o facŭ cunoscută la noi.

Cu acéstă ocasiune vě comunicŭ, că studenţii republicanĭ italianĭ au aderatŭ la congresulŭ socialistŭ universitarŭ din Belgia, care se va ţinĕ la Noemvre: între promotorii lui au fostŭ şi camaradĭ românĭ.

Şi vě salutŭ urândŭ înflorire popórelorŭ independente, libere şi cu aspiraţiunĭ civilisătóre!

Trăiéscă poporulŭ românŭ celŭ mare!

Emanciparea naţională a popórelorŭ e o condiţiune indispensabilă pentu soluţiunea problemelorŭ sociale.

Dino Rondani.

Literatură.

A apărutŭ numěrulŭ 11 şi 12 alŭ *„României Musicale“* cu următorulŭ sumarŭ:

Concursulŭ de violină. — Educaţiunea musicală în cursulŭ primarŭ. — Musica Modernă (urmare). — Corulŭ plugarilorŭ din Feldióră. — Curierulŭ băilorŭ. — Musica la Sinaia. — Concertulŭ Rubinstein. — Cafenelele cântânde. — Musicele la grădinĭ. — Ciprianŭ Porumbescu. — Ecourĭ artistice. — Corurile bisericescĭ. — Compositorii noştri. — Din gazetele străine. — Halalŭ directorŭ. — Concursurĭ. — Una alta. — Bibliografiă.

Bogatulŭ sumarŭ alŭ acestei reviste, precum şi competinţa cu care suntŭ tratate diferitele cestiunĭ atingětóre de arta musicală, o recomandă cu prisosŭ publicului. Preţulŭ abonamentului pe unŭ anŭ 12 lei, pe şése lunĭ 7 lei. Redacţia şi administraţia Strada Bradului Nr. 5.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Satulŭ-nou de susŭ, Aug. 1891.

Onorată Redacţiune. Privitorŭ la respectarea legei din 1868, aşa numită despre egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ, Vě comunicŭ încă unŭ casŭ pentru ca publiculŭ cetitorŭ sě fiă şi mai multŭ convinsŭ, că acea lege nu este bună de alta, decâtŭ ca printr'ênsa sě fiă sedusă opiniunea publică din străinătate.

Casulŭ este următorulŭ: Doi credincioşĭ de ai mei, carĭ au luatŭ de soţii două surorĭ, a cărorŭ avere era sub tutoratŭ, voiescŭ ca acea avere, liberate fiindŭ de tutoratŭ, sě o întabuleze de jumětate şi pe bărbaţii lorŭ, decĭ cerŭ estrasŭ matricularŭ de cununiă, care în tótă forma legală li-se dă. Când estrasele ajungŭ în mâna judelui reg. cercualŭ, acela le dă în afacerea acésta următórea resoluţiune:

Nr. 985 ortf. Resoluţiune. Inainte de resolvirea meritóre a acestei cause, în tenórea ordinaţiunei ministrului de justiţiă din 1888 Nr. 947 § 11, este recercatŭ Vasiliu Cherecheşŭ, ca cele 2 estrase redactate în limba valahă şi aicĭ suşternute, sě le traducă prin Stoll Gabor not. publicŭ regescŭ, împuternicitŭ cu acestŭ lucru, în limba maghiară, şi acele dimpreună cu traducerea autentică, în 15 dile sě le subştérnă, aicĭ, căcĭ în casulŭ contrarŭ rugarea lui va fi respinsă.

Despre ce Vasiliu Cherecheşŭ în privinţa celorŭ 2 estrase trebue însciinţatŭ, Baia-mare 1891, Iuniu 30. Dela oficiulŭ cărţilorŭ funduale, *Alesandru Papp de Kapalnok-Monostor*, jude regescŭ m. p. l. c.

Primindŭ credincioşii mei acéstă resoluţiune ilegală, grăbiră îndată a-mĭ face cunoscutŭ, că eu aşĭ fi causa, că dênşii nu potŭ dobêndì întabularea averei, aşa li-a spusŭ d-lŭ Ioanŭ Drumariu, advocatulŭ, care a fostŭ încredinţatŭ cu causa lorŭ.

Acusa este gravă, bieţii ómenĭ în necunoscinţa lucrului credŭ ceea ce li-a spusŭ advocatulŭ, care este totŭ aşa de piticŭ spre a apěra dreptulŭ asiguratŭ limbei române, care ar fi şi limba lui, ca şi judele, care odinióră se dice, că ar fi fostŭ bunŭ românŭ. Cine póte crede aşa ceva?

Vědêndŭ de altă parte, că prin actulŭ ilegalŭ se vatěmă dreptulŭ bisericei nóstre, că astădĭ se atacă scrisórea dată prin oficiulŭ bisericescŭ, mâne póte va fi atăcată limba viuă, prin care se vestesce poporului românŭ Evangelia. Decĭ din partea acestui oficiu, alŭ cărui dreptŭ a fostŭ vătěmatŭ şi încă dehorestatŭ şi micşoratŭ înaintea poporenilorŭ, amŭ înaintatŭ la şefulŭ justiţiei o petiţiă, în care provocându-mě între altele la ordinaţiunea, în care se dice espresŭ despre preoţĭ, că „suntŭ opriţĭ la estradare de estrase a se abate dela cuvintele matriculei; numele propriu câtŭ şi conţinutulŭ celorlalte rubricĭ nu este concesŭ a le scrie în altă limbă, ci numai în aceia, în care suntŭ induse datele.“ (1771 Ord. reg. Nr. 2629,) adăugaiu:

Décă în înţelesulŭ legei eu am dreptŭ de a-mĭ redacta matriculele în limba română; décă legea mě opresce sě nu potŭ da altfelŭ estrase valabile, decâtŭ conformŭ originalului: de sine urméză, că forurile justiţiare şi administrative de josŭ până susŭ, în virtutea aceloraşĭ legĭ, eo ipso suntŭ obligete a respecta acele drepturĭ şi a proceda conformŭ acelora.

Acésta o pretinde cea mai justă ideiă de corelaţiune între dreptŭ şi datorinţă.

Căcĭ ce va urma din aceea, Escelenţă, décă noi Românii, în justa apěrare a drepturilorŭ nóstre asigurate prin lege, vomŭ urma esemplulŭ datŭ prin forurile de justiţiă şi administraţiune, vomŭ călca prescrisele legei, precum acele forurĭ le calcă, în detrimentulŭ moralŭ şi materialŭ alŭ poporului românescŭ, de dragulŭ unei utopii?

Lasŭ în apreţiarea Escelenţei Vóstre, câtŭ este de falsă apucătura d-lui jude reg. Papp din Baia-mare, când în resoluţiunea sa alăturată, respingerea actelorŭ legalĭ o motivéză cu o dispoziţiune ministerială din 1888 Nr. 947 § 11, ca şi când sensulŭ acelui § ar putĕ sě anuleze valórea unei legĭ evidente, sancţionată de capulŭ statului.

Esistă o ordinaţiune ministerială din 25 Noemvre 1888 Nr. 47,330, în care într'unŭ casŭ analogŭ se dispunŭ următórele:

„Aceea parte din resoluţiunea judecătoriei cercuale, prin care s'a pretinsŭ estradarea estrasului matricularŭ în limba maghiară, nu o potŭ aproba, căcĭ la comuna bisericéscă gr. cat. din Seinĭ, pentru conducerea matriculelorŭ şi agendelorŭ este statorită limba română, matriculele suntŭ conduse în tótă privinţa legalŭ în limba română, prin urmare şi estrasele suntŭ a se estrada românesce.

Aşa déră este evidentŭ, că actulŭ estradatŭ de mine este legalŭ şi prin urmare tóte forurile de justiţiă suntŭ datóre a le primi întocmai şi proceda pe basa lorŭ, fără de nicĭ o halucinaţiune.

Pe basa celorŭ espuse, rogŭ cu tótă onórea pe Escelenţa Vóstră, ca sě bine voiţĭ îndruma pe respectivulŭ jude de cerc. reg., ca sě respecteze legile sancţionate şi prin astfelŭ de apucăturĭ sě nu lucre spre păgubirea cetăţenilorŭ, carĭ susţinŭ statulŭ şi pe dênsulŭ.

Fiind-că poporenii mei suntŭ espuşĭ la pagubă pentru procedura legală a judecătorului regescŭ, m'am ţinutŭ de datorinţă patriotică a cere scutirea Escelenţei Vóstre în favorulŭ lorŭ.“

Despre resultatulŭ dobênditŭ în astă afacere Vě voiu trimite însciinţare.

Ioanŭ Costinŭ,
preotŭ gr. cat.

Convocare.

Reuniunea docenţilorŭ gr. cat din ţinutulŭ Haţegului conformŭ § 25 din statutele sale îşĭ va ţinĕ adunarea generală în comuna Grădisce la 12 Septemvre s. n. a. c., la care cu tótă stima suntŭ învitaţĭ O. directorĭ, Catecheţĭ şi învěţătorĭ ai şcólelorŭ confesionale gr. cat. din tracturile: Haţegului, Ulpiei-Traiane, Cudgierului, Huniadórei şi Jiului, precum şi toţĭ bărbaţii, carĭ se interesézā de înaintarea causelorŭ şcolarĭ.

Programŭ:

I Şedinţă cu începutŭ la 8 óre a. m.

1) Deschiderea adunărei prin preşedinte. 2) Constatarea membrilorŭ presenţĭ. 3) Raportulŭ comitetului. 4) Scrutiniulŭ raţiunilorŭ. 5) Cetirea disertaţiunilorŭ.

II Şedinţă cu începutŭ la 3 óre p. m.

6) Statorirea budgetului pe an. viitorŭ. 7) Alegerea membrilorŭ onorarĭ. 8) Desbatere asupra întrebărei: „carĭ suntŭ cele mai bune manuale şcolastice în şcólele poporalĭ? 9) Lecţiunĭ practice improvisate defipte din partea presidiului. 10) Incasarea de taxe restante şi curente. 11) Statorirea locului pentru adunarea gen. viitóre. 12) Eventuale propunerĭ.

Séra petrecere cu jocŭ.

Din şedinţa comitetului ţinută la 23 Iuniu a. c.

Ioanŭ Jenza, preside. **N. Trimbiţoniu,** notarŭ.

Ştefanŭ Ţiarina, notarŭ.

SCIRĬ TELEGRAIFCE.

Veneţia, 6 Septemvrie. Starea sănătăţii reginei Elisabeta a României s'a mai îmbunătăţitŭ. Regina a durmitŭ o nópte liniştită. Erĭ după amiadĭ a sositŭ aicĭ regele Carolŭ, şi a fostŭ primitŭ la gară de ducele de Genua şi de multe notabilităţĭ ale oraşului. Ducele a condusŭ pe regele Carolŭ în gondola regéscă până la hotelulŭ „Danieli“, unde se aflā regina.

Londra, 6 Septemvre. Diarulŭ „Morning Post“ publică că o depeşă din Schwarzenau, în care se dice, că contele Kalnoky, consideră situaţiunea Europei şi cu deosebire importanţa politică a cestiunei Dardanelelorŭ, fórte seriósă. E vorba, ca marele puterĭ sě adreseze o notă comună înaltei Pórte.

Vocĭ din publicŭ. *)

Sinaia, Augustŭ 1891.

După grave durerĭ de măsele, mě hotărîi sě mě supunŭ operaţiunei d-lui medicŭ dentistŭ din Braşovŭ, *Raupert H. F. William*, care cu o destoinicià deosebită a sciutŭ sě-mĭ şcótă două měsele adêncŭ înrăděcinate pe lângă nisce durerĭ abia simţite.

Sentimentulŭ de recunoscinţă mě îndémnă a-i esprima şi pe acéstă cale mulţumita mea şi a-lŭ recomanda atenţiunei onoratului publicŭ ca pe unulŭ dintre cei mai destoinicĭ dentiştĭ.

Ioanŭ Purcărea.

DIVERSE.

Cumŭ s'a însuratŭ împěratulŭ Rusiei. Se scie, că Alexandru III, împěratulŭ Rusiei, are de soţiă pe principesa Dagmar, fiica regelui Danemarcei. Dênsulŭ a luat-o supunêndu-se dorinţei fratelui sěu, cu care era deja logodită. Marele duce moştenitorŭ alŭ tronului Rusiei, simţindu-se pe mórte, a lăsatŭ pentru scumpulŭ sěu Alexandru o scrisóre mişcătóre, prin care îlŭ conjura sě iée loculŭ sěu în inima principesei. Acésta a fostŭ cea din urmă a sa rugăminte. Marele duce Alexandru era aşa sfiosŭ, încâtŭ nu îndrăsnea sě facă cunoscutŭ prinţesei epistola mortului. Intr'o di, marele duce Vladimirŭ, trăgêndu-lŭ la o parte îi dise: Scii una, décă nu facĭ, după dorinţa lui Nicolae, mě voĭ duce eu în numele lui sě cerŭ mâna prinţesei. După câtva timpŭ Alexandru sosì la Charlotenburg, residenţa familiei regale a Danemarcei. Intr'unŭ momentŭ când se afla singurŭ cu prinţesa îi dete tremurândŭ scrisórea lui Nicolae. Principesa o citi şi înroşindu-se dise: Şi eu am primitŭ dela Nicolae o scrisóre prin care mě ruga sě deviu soţia d-tale. O! te rogŭ arată-mi-o. Prinţipesa alergà în camera sa, aduse scrisórea şi o citiră şi comentară împreună. Când voinţa rěposatului fù pe deplinŭ înţelésă, căsětoria se făcù.

Rose verdĭ şi albastre. Unŭ grădinarŭ din Buenos Ayres ar fi descoperitŭ procedeulŭ, de a produce rose verdĭ şi albastre. Elŭ udà tulpinele de rose albe iérna întrégă cu albastru de Prusia şi prin acésta obţine rose albastre. Totŭ aşa procedéză cu sulfatulŭ de cupru şi obţine rose verdĭ.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acésta Redacţiunea nu ia rěspunderea.

---

care se ocupa numai cu prinderea pescilorŭ, şi Americanulŭ celŭ greoiu, care nu deschidea gura fără sě nu dică Longfellow. Dér nu, mai venì încă unulŭ: venì cerşitorulŭ celŭ schiopŭ, pe care-lŭ vědusemŭ la Posilippo — orĭ póte era cineva, care sěměna fórte bine cu elŭ. Făcêndŭ elŭ câteva încercărĭ zădarnice sě-şĭ câştige simpatia Americanului, fù aruncatŭ de Nicola pe uşă afară, ceea ce nu-lŭ împedecà delocŭ sě se preumble tótă diua pe dinaintea ospětăriei.

„Mě puse în uimire presenţa lui, dér către sérā mě surprinseră cu totulŭ alte lucrurĭ. Signora strěină nu venì la apusulŭ sórelui în mijloculŭ nostru, prin urmare nu fù de faţă la tarantella, pe care o arangiase melancoliculŭ americanŭ. Nicĭ nu a putută admira pescele celŭ mare, pe care-lŭ primise Englesulŭ şi despre care susţìnea morţişŭ, că lipsesce din museulŭ britanicŭ. Ea preferì sě strălucéscă prin absenţa sa, şi se dea astfelŭ ansă la mulţime de presupunerĭ, carĭ tóte fură însě spulberate de Nicolo, care nu spuse, că ea nu se simte bine şi doresce sě petrécă timpulŭ în linisce.

„Către medulŭ nopţii ne despărţirămŭ şi mě retrăsei în odaia mea, ca se odichnescu după munca dilei. Totulŭ era aşa de liniştit, încât strigătul bufniţilor din vila mórtă îmĭ părea încă odată pe atâtŭ de sinistru. Totulŭ se liniştì împrejurulŭ meu, până cam la o óră după medulŭ nopţii. Atuncĭ începù sě se misce ceva curiosŭ deasupra mea. Mese fură mutate dintr'unŭ locŭ într'altulŭ, giamantane fură deschise încetişorŭ, lădĭ fură încuiate, tóte în tăcere şi pe furişŭ, şi în mijloculŭ acestei ocupaţiunĭ audii paşĭ grabnicĭ, zângănitulŭ de vase, fâşeitŭ de foi de hârtiă, carĭ fură rupte în bucăţĭ. Acéstă activitate durà până pe la trei óre, când mi-se părù, că audŭ lângă păretele meu, că alunecă ceva înjosŭ; o uşă îndepărtată fù încetişorŭ deschisă, credeamŭ, că audŭ paşĭ prin viă, unŭ câne lătrà, apoi totulŭ liniştì.

Când mě deşteptaì a doua di diminéţa, totulŭ îmĭ părea unŭ visŭ, aşa linişte completă domnea jurŭ împrejurŭ.

(Va urma).

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

din 7 Septemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9.30
Argintŭ românescŭ	„	9 20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.28	„	9.31
Lire turcescĭ - -	„	10.46	„	10.51
Imperialĭ - - •	„	9.44	„	9 49
Galbinĭ - • -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ - • •	„	120.—	„	121.—
Mărcĭ germane • -	„	57.10	„	57.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 5 Septemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4% - - - -	103.10
Renta de hârtiă 5% - - - - -	100.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ - - - - - - - - -	115.75
dto argintŭ - - - -	98. –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] - -	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	90 —
Bonurĭ croato-slavone - -	104.70
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	130 30
Renta de argintŭ austriacă - - - -	90.60
Renta de hârtiă austriacă - - - -	[90.55
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109 90
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	136.75
Acțiunile băncei austro-ungare - -	1020.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	327.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr -	276.75
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - -	5.55
Napoleon-d'orĭ - - - - - -	9.31
Mărcĭ 100 împ. germane - - -	57.57½
Londra 10 Livres sterlinge	117 25

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans."

Nr. 11,211—1891 658,3—1

CONCURSŬ.

Din legatulŭ Iosef Wehrmacher pentru acei carĭ studieză, este de a se da pentru durata legală de studiu și fără deosebire de religiune sĕu naționalitate unŭ stipendiu anualŭ de 400 fl. v. a. unui ascultătorŭ ordinarŭ la unŭ institutŭ superiorŭ internŭ sĕu externŭ, sĕu astorfelŭ de indiviḑĭ. carĭ prin absolvarea unui gimnasiu superiorŭ, a unei șcóle reale superióre sĕu unui institutŭ de pregătire suntŭ în stare de-a documenta, cumcă au câștigatŭ dreptulŭ de a frequenta unulŭ din amintitele institute superióre.

Competenții au de a'șĭ așterne subscrisului magistratŭ referitórele petițiunĭ provĕḑute cu timbrulŭ recerutŭ și cu documentele de studiu până în *1 Octomvrie a. c.* In aceste petițiunĭ este de a se documenta, cumce competenții suntŭ din Transilvania, adecă din părțile acele, carĭ înainte de uniunea cu regatulŭ Ungariei au formatŭ politicesce marele principatŭ alŭ Transilvaniei; în fine că suntŭ fără remedii, adecă că atâtŭ competenții înșișĭ câtŭ și părinții lorŭ nu posedŭ atâta avere, din care sĕ pótă acoperi spesele pentru studiu.

Brașovŭ, 29 Augustŭ 1891.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Nr. 1118—1891 657,3—1
com.

Publicațiune.

Se aduce la cunoscința publică că pe basa ordinațiunei Inaltului ministerŭ r. u. de agricultură, Nr. 13,196—1891 se va ține în **13 Octomvre 1891 st. n.** licitațiune publică spre vênḑarea de **6366 metri cubicĭ lemne de ștejarŭ** din pădurea comunală **„Dumbrava"** apte pentru construcție plus oferintelui.

Oferte confecționate după prescrise și provĕḑute cu vadiulŭ recerutŭ încă se vorŭ primi până la óra în care se începe licitațiunea verbală.

Prețulŭ strigării s'a statoritŭ cu **7639 fl. 20 cr. v. a.** și amatorii de cumpĕrare au a depune înainte de încеperea licitațiunei unŭ vadiu de 10%.

Condițiunile de vênḑare se potŭ vedé în cancelaria comunală în órele oficióse.

Țînțarĭ, 2 Septemvre 1891.

Primăria:
Ioanŭ Neguliciu,
primarŭ,

Nr. 5450—1891 659,1
pol.

Publicațiune.

Pentru esarendarea pășunei de oi pe érna 1891—1892 pe teritoriulŭ Sighișórei, se statoresce ḑiua de licitațiune pe **Joi în 24 Septemvre 1891** în cancelaria subsemnatului magistratŭ. Vadiulŭ este 50 fl.

Sighișóra, în Septemvre 1891.

Magistratulŭ orășeanŭ.

☞ **Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	[2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu . . .	8 15	3.15
Sighișóra . . .	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brașov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemneză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.